

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälkandja

Tellimise hind:

Rastas postiga . . . Kr. 2.—
 Poolaastas „ 1.—

Ilmub 1—2 korda kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.
 Toimetus ja talitus: Tallinna, Tehnika 16-e. Telef. — Balti keskjaam 221.

Kuulutuste hinnad:

10 senti m/m., veeru laiuses.
 Tekstis 50 prots. kallim.

Eesti raudteelaste Keskühingu väljaanne.

Nr. 13

23. detsembril 1930 a.

VII aastakäik

Aasta vahetuse puhul.

Pilku tagasi heites möödunud aastale, peame konstateerima, et riigiteenijate majanduslik ja õiguslik olukord on halvenenud 1930. a., võrreldes eelmisega, ja halveneb eeloleval 1931. a. kõigi olemasolevate tunnismärkide järgi veelgi märksa.

Valitsus, selle asemel et püüda parandada riigiteenijate praegust rasket olukorda, luua neile inimväärlikumad elamistingimused, asus korraga põhjendamatult vähendada palkasid — veeretis sügisel osa arstiabikulusid riigiteenija enda kanda. Riigiteenijate tervise arvel hakati teostama kokkuvõidu, riigi eelarvet asuti tasakaalustama nende väikeste meeste sissetulekute arvel, kellest enamuse palka saab praegu riigilt vähem kui pool elatismüüra. Kuid see ei ole veel kaugelki kõik — päris palkade „normeerimine“ on arvatavasti veel alles ees: oli ju hiljuti konkreetsemalt kõne all teenistusvanusetasu ärajätmise küsimus, sfäärides teatakse rääkida perekonna abiraha ja puhkeaja kärpimise tarvidusest ja — veel enam — ka riigiteenijate vanaduskindlustuse — pensioni — ära kaotamise kavatsust.

Kõik riigiteenijaskonna nõudmised, mis sihitud olukorra parandamisele — tööpäeva õiglasem normeerimine, ametiasutustes tervishoiunõuetele vastavamate tööruumide loomine, korteriraha kõigile riigiteenijaile maksmine, riigiteenijate ebaõiglase liigitamise kaotamine jne. jne. — jäeti valitsuse poolt lihtsalt tähelepanemata. Valitsus ei võta enam riigiteenijaskonna nõudmisi kuigi tõsiselt, sest et riigiteenijaskond enesest väärlit, reaalselt jõudu ei kujunda praegusel silmapilgul.

Tahaksime loota, et möödunud raske aasta kõigile kõhklejaile meie ridades on tarvilisel määral silmad avanud ja selgeks teinud, et meie ainult iseenda jõule tugedes võime saavutada tagajärjekamaid tulemusi võitluses oma parema tuleviku eest ja ainult omades jõudu suudame kaitsta ka seda, mis on juba kätte saadud. Seepärast ei väsi meie kordamast:

Kõik riigiteenijad aktiivsete kutsetegelaste ridadesse! Praeguses reaktsiooni ja tagasikiskumise õhkkonnas jääb võitjana püsima ainult organiseeritud jõud ja selle peame meie looma, kui ei taha võitluses oma olemasolu eest teiste ühiskonna kihtide jalge alla jääda.

* *

Ajakirja asjus. 1931. a. nagu eelmiselgi, ilmub „Side“ 1—2 korda kuus. Aasta jooksul kavatakse lasta välja üldse 13 numbrit. Ajakiri ilmub endiselt raudteelaste Keskühingu väljaandel, kuid „Side“ veerul on eeloleval aastal, nagu varemategi, avatud kõigile riigiteenijaile ja riigiteenijate kutseorganisatsioonidele oma toekspidamiste kaitseks. Tallinna riigiteenijate ühinguga, kes ajakirja väljaandmist ka majanduslikult toetab,

teostub raudteelastel lähem töökontakt loomulikult ka uuel aastal. Ka vastloodud omavalitsuste teenijate liidule, kel iseseisva kutseajakirja väljaandmiseks puuduvad väljaavaated, on tema soovile vastu tulles reserveeritud ruumi „Side“s.

Raudteelaste ajakiri „Side“ on praegu ühtlasi ka ainuke perioodiline väljaanne, kus riigiteenijate kutseliikumisega seotud üldprobleeme ja küsimusi valgustatakse, seepärast peaksid tema sisu väärtuse tõstmiseks meie arvates kõik riigiteenijad kaasa aitama.

Kaasteenijad, eriti raudteelased!

Tellige ja levitage oma ajakirja, toetage teda kaastööga. Avaldage omi seisukohti, teatage teenijaskonna õiguste rikkumistest kohtadel, valgustage erapooletult väärnõuete, puudusi ja kõiki üldtähtsusega sündmusi.

Kõik autorid, kes huvitatud oma nime saladusest, võivad artiklid otsekohe toimetaja A. Lepale edasi anda ehk saata, kusjuures kaastöölise nime saladus täielikult kindlustatakse.

Avaldame käesolevaga suurimat lugupidamist meie ajakirja senistele kaastöölisele, toetajale, poolehoidjale ja lugejale ja soovime kõigile head ja õnnelikast uut aastat.

1930 a. tegevust lõpetades avaldame südamlitku tänu

ajakirja kaastöölisele ja toetajale.

Soovime kõigile

rõõmsaid jõulu pühi ja õnnelikast uut aastat!

Suurima lugupidamisega
 „Side“ toimetus ja talitus.

Raudteelased, olge valvel!

1930. a. möödus leinaaastana, 1931. a. võib aga veel halvem olla.

Veel vaid mõned päevad ja 1930 aasta vajub igavikku. Peatume hetkeks ta surmatunni eel ja katsume üldjoonteski kõike seda kokku võtta, mis ta meile mälestuseks jätab.

Juba tema hälli juures liikusid kuulused, mis meile head ei ennustand: teati kõnelda, et Strandmanni valitsus on otsustanud igal tingimusel 20% arstiabi kuludest veeretada kaela teenijaile. Järgnes suur protest-koosolek priitsimajas, saadeti märgukirju vabariigi valitsusele, algasid käigud Toompeale. „Võideldi“ visalt ja hiilgavalt kaotati lahing: vabariigi valitsus jättis eelarvest 20% arstiabi kuludest välja ja sellega oligi küsimus otsustatud. Vastavate määruste väljaandmine oli vaid aja küsimus.

Vaevalt suudeti endale aru anda sellest, mis oli sündinud, kui järgnes uus lõök: remonditööliste seati sisse 10-tunniline tööpäev. Sellega tehti esimene „seaduslik“ samm 8-tunnilise tööpäeva põhimõtte rikkumise suunas. Tagurlus demonstreeris oma kõikvõimsust, kasutades teenijate organisatsioonide jõuetust.

Samal ajal riigikogu komisjonis löödi lahinguid raudteelaste priisidupiletite ümber. Nüüd on ka see küsimus otsustatud: piletite arv on poole võrra vähenetatud, kuna raudteelaste lastele keskkooli õpilastele ja ülikoolis käijatele pileteid ei anta üldse. Tonkmann võib rahuldustundega pühadeks koju sõita ja ka mujalgi sõite teha: ega talle sõit midagi ei maksa, tal on ju priisidü pilet taskus.

Kingitusi tehtakse ikka Uueks aastaks. Ka Strandmanni valitsus tahtis sellest heast vanast kombest kinni pidada. Kellele just see kingitus pidi määratama ja missuguse fondi näol, jäi teadmatuks. Meile sai teatavaks ainult, et see pidi sündima meie teenistusevanuse tasu arvel. Hea, et niigal palju teatavaks sai ja peaasi — õigel ajal.

Niisugune oli 1930 aasta. Mida on meil, raudteelasil, 1931 aastalt oodata?

Oleme julged ja vaatame tõelikkusele otsekohe näkku. Kõikide tundemärkide järele otsustades võib ennustada veel halvemat kui oli möödunud aastal.

Seisab ees koosseisude kärpimine ühe osa teenijate üleviimise teel uutele teedele. Selle tagajärjel suureneb alamteenijate töökoormatus, kuna palgaolude parandamisest ei või juttugi olla. Alamteenijad muudetakse „jaamameesteks“. Praeguste võimumeeste arusaamine teenijate töö ja puhkeajast sai kujuka väljenduse teedeministri Jürmanni üteluses riigikogus. Ta tähendas, et koosseisude kärpimine tagajärjel ei suurene raudteelaste töö, vaid suureneb ainult raudteelaste töö olemise aeg.

Kindlasti võib oletada, et praegune raudteevalitsus kõigest hingest püüab teostada ammugi hellitatud soovi: muuta raudteed omaette kaubanduslikul alusel tegutsevaks „riigi“ ettevõtteks. Mis siis raudteelastel oodata on, kui see soov teoks saab, sellest kirjutati „Side“ viimases numbris. Ühe sõnaga 1931 aasta lävel hirvitab meile vastu kõige mustem ja jultunum reaktsioon. Ei või olla enam mingisugust kahtlust, et on alganud kõigi nende põhimõtete, mis teenijate ja tööliste töö-, puhkeaja ja töötasu kohta vabariigi loomise päevil ülesse seati, halastamatu hävitamise ajajärk.

Kuidas peame sellele suhtuma?

Kust on meil abi oodata?

Ei kusagilt mujalt kui iseenestelt. Demokraatliku korra juures on teenijail ja töölisel enese kaitseks kaks abinõu: valimise sedel ja tugevad ametiühingud. Viimased võivad aga tekkida ainult tugeva solidariteedi, tugeva ühtekuuluvuse tunde alusel.

Raudteelased, matame maha ühes meile vaid kaotusi toonud 1930 aastaga loiduse, ükskõiksuse.

Ärkame unest ja moodustame oma organisatsioonide näol jõu, mille vastu põrgates reaktsioon puruneb.

Selleks jõudu ja head Uut aastat, kaasvõitlejad! Raudteelane.

Kutseliikumise võitlusrinde kindlustamisest.

Aasta läheneb lõpule. Käesoleva numbriga lõpetab „Side“ jälle ühe aasta käigu. On loomulik, et niisugusel juhul pilk tagasi heidetakse möödunud aasta saavutustele, kaotustele. Käesolevate ridade ülesanne ei ole anda üldülevaadet riigiteenijate kutseliikumise ja selle saavutustest möödunud aastal. Loodetavasti kannab toimetust isegi selle eest hoolt. Kuid nende ridade kirjutaja, kui toimetusest kõrvalseisev isik, ei saa siiski aasta möödudes jätta tagasihoidmatu pilku ühele nähtusele meie kutseliikumises, millele nähtavasti küllalt tähelepanu ei ole omistatud ja mis selle tõttu ka toimetuse aastaülevaates riivamata võib jääda. See oleks aga meie kutseliikumisele äärmiselt kahjulik. Lubatagu sellepärast sel juhul eraldi sõna võtta.

Kutseliikumine Eestis on üldse noor; kõigest mõni aastakümne vana, kui mitte arvesse võtta vanu tsunft. Eriti noor on aga meie riigiteenijate kutseliikumine; — vaevalt kümme aastat on selle algusest möödunud. Iga ühishondliku elu nähtus vajab oma väljaarenemiseks, kristalliseerumiseks, teatud aega; peab läbi käima teatud ajajärgud; on selle peale vaatamata ikka ja alati pidevas arenemises — muidu oleks peagi oodata käesoleva ühiskonna surma — sellepärast on loomulik, et riigiteenijate kutseliikumine nende möödunud aastate jooksul veel ei võinud ideaalseks areneda välja. On täiesti arusaadav, et temas võivad esineda puudused, esinema peavadki. Ometi on kümme aastat siiski küllalt pikk aeg, et juba aabitsatõdedeni jõuda. Kahjuks peame käesoleva aasta lõppedes konstateerima, et me mõneski asjas sel aastal aabitsatõdedeski tagurpidi oleme läinud. Järgnevate ridade ülesandeks ongi juhtida tähelepanu ühele niisugusele tagurpidiminekule.

Riigiteenijate kutseline organiseerimine on mõeldav väga mitmesugusel

alusel. See võib sündida asutuste järgi, võib sündida ka kitsaste kutsealade järgi, nagu näit. vallasekretärid, õpetajad (viimased veelgi liikide järgi: keskkooli-, algkooli-, kõrgemate õppeasutuste õpetajad jne.), või ka territoriaalsete jaotuste järgi. Igal organiseerimise viisil on oma head ja halvad küljed; igaüks neist võib olla otstarbekohasem kui teine, vastavalt olukordadele ja tingimustele. Aabitsatõeks siiski on tingimus, et kutselise organiseerimise aluseks peab olema niisugune moodus, mis lubab luua täiesti elujõulised kutseühingud. Ei ole mingit mõtet luua kutseühinguid (ja seega endile asjata illusioone nende tarvidusest ja ülesannetest), mis ometigi ei suuda täita algelisemaidki kutseühingu ülesandeid. Et kutseühing oleks elujõuline, selleks on vaja palju eeldusi; tähtsamad neist on siiski, et kutseühing koondaks endasse valdava osa kõnealoleva kutse liigetest ja et tema oleks majanduslikult kindlal jalal. Need mõlemad asjaolud tingivad aga, et kutseühingud oleksid võimalikult suurema liikmete arvuga. Kuigi kutseühing oleks majanduslikult, mõnesugustel soodsatel asjaoludel, vägagi kindlal alusel, ei suuda ta siiski midagi saavutada, kui sinna kuulub ainult väikene murdosa vastava kutse alal tegutsevaist isikuist. Teiselt poolt ei suuda aga ka väga suurearvuline kutseühing midagi suuremat korda saata, kui tema majanduslikult on nõrgal alusel. Need asjaolud on nii päevaselged, nii arusaadavad, et meie kutseliikumise kümme aastat on küllalt pikk iga nende taipamiseks. Kuid ometigi, kui me vaatame tagasi lõppevale aastale, siis peame kahjuks veendumata selles kurvas tõsiasjas, et just meie kutseliikumise eesotsas seisva tahtev organisatsioon — riigi ja omavalitsusteenijate keskkliit — kõige raskesti nende vastu on patustanud.

Keskkliidu ja Tallinna Riigiteenijate ühingu, osalt ka Raudteelaste Keskühin-

gu, vahel tekkisid eelmisel aastal mõnesugused lahkarvamised riigiteenijate kutseliikumise ja ka kutselise organiseerimise alal, mille tagajärjel Tallinna Riigiteenijate ühing leidis enda sunnitud olevat ajutiselt Keskkliidu tegevusest tagasi tõmbuma, kuna Raudteelaste Keskühing sinna ainult tingivalt — paranduste läbiviimise soodustamiseks — edasi jäi. Lahkarvamised on iseenest loomulik nähe ja võivad alati esineda. On vana tõsiasi, et vaidlustest tekib tõde. Ometigi on iga asjaosalise, eriti kui on tegemist ühiskondlikkude moodustustega, kohuseks püsida võitluses oma tõekspidamiste eest niisugustes piirides, mis ei tooks lausa kahju võitlevate arusaamiste seljataga olevatele ühiskonnaliigetele. Nii ka käesoleval juhul oleks pidanud võitlus sündima nii, et sellest ei oleks tulnud kahju riigiteenijaile, riigiteenijate kutseliikumisele. Tallinna Riigiteenijate ühing on sellest ka kinni pidanud, on alati hoidunud niisugustest sammudest, mis oleksid võinud osutada kahjulikeks riigiteenijate kutseliikumise üldhuvidel, kuigi mõnikord oma sihtide saavutamiseks taktiliselt kasulik oleks olnud neid unustada. Riigiteenijate üldhuvid on ühingu alati tema tegevuses silme ees seisnud.

Kui me aga vaatame Keskkliidu tegevust sellel alal, möödunud aastal, siis ei näe me kahjuks enam seda riigiteenijate

kutsehuvide eest võitlust igas olukorras. Siin domineerib hoolimatu ropsimine oma arusaamiste kasuks, ükskõik millised tagajärjed sel üldisele kutseliikumisele ka olla võiksid. Selle asemel, et püüda riigiteenijaskonnas propageerida oma arusaamisi, töökspidamisi, et veenda Tallinna Riigiteenijate ühingu liikmeid oma töökspidamiste kasulikkuses, asus Keskkliit lõhkuma nimetatud ühingu, ehkki just viimane, kui suurem riigiteenijate territoriaalne kutseühing, kõige enam vastas ülemalkirjeldatud kutselise organisatsioonide nõuetele. Asuti selle ühingu piirkonnas looma uusi kääbusühinguid, mis pidid selle liikmed ära meelitama ja nii tema teguvõimetuks muutma. Nähtavasti andis erilisi lootusi selle algatuse teostamiseks see asjaolu, et Tallinna ühing, et end ka majanduslikult kindlale, kutseühingule väärilisele alusele seada, möödunud aastal oma liikmemaksu 200—300 prots. võrra tõstis. Need lootused teostusid tõesti sedavõrt, et loodi n. n. Põllutööministeeriumi ametnikkude ühing, kuna teiste selletaoliste ühingute loomine möödunud aastal veel ei õnnestunud. Kuigi selle ühingukese loomine ei täitnud asja algatajate lootusi ja Tallinna Riigiteenijate ühingu liik-

meid põllutööministeeriumis märgatavalt ei vähendanud, vaatame siiski, mis oleks selle tagajärjeks, kui Tallinna ühing tõesti lagunekse ja selle asemel tekiksid niisugused 100—200-liikmelised kääbusühingukesed, võimalikult väikese liikmemaksuga pealegi.

Parima näite selleks andis Keskkliidu poolt teenistusvanusetasu kärpimise kavatsuste vastu „Estonias“ korraldatud protestkoosoleku puhul kokku kutsutud eelnõupidamine. Kui seal kõne alla tuli koosolekuga seotud kulude katmise küsimus, siis tuli Keskkliidu abiesimees kohe ja asus seletama, et *kulud peavad kandma suuremad ühingu, kuna väikestel, nagu näit. põllutööministeeriumi ametnikkude ühing jne. selleks raha ei olevat*. Täitsa õige; kui näit. põllutööministeeriumi ametnikkude ühing tervelt 60 prots. oma sissetulekust peab ära andma Keskkliidu liikmemaksuks, siis on loomulik, et tal enam rahaküllust olla ei või. Aga oletame nüüd, et kõik meie kutseühingud oleksid sellased kääbusekesed. Mis võiksime teha siis? Kes oleks pidanud kulud kandma siis? Siin oli tegemist ainult ühe koosoleku korraldamisega. Kuid võitlus meie hüvede eest nõuab meilt lähemal aastail hoopis roh-

kem. Peame mitte üksi endile, vaid kogu rahvale, avalikule arvamisele oma tõelise olukorra selgeks tegema. Vastupidisel juhul oleme paratamata meie need, kes teiste jalge alla jäävad, kelle huvid tähelepanemist ei leia. Selleks on aga vaja palju ja suuri rahalisi ohvreid. See peaks selge olema ka Keskkliidu juhtidele. Ometigi pole nad omas enamuses suutnud või tahtnud sellest aru saada, kuigi just nende suuremaks hooleks ja mureks peaks olema hoolitseda selle eest, et meie kutseühingud muutuksid elujõuliseks, tugevaiks.

Algav uus aasta näib, kõigi tunnuste järgi otsustades, riigiteenijatele väga raskeks kujunevat, sellepärast peame kõik jõud koondama võitluseks nende raskuste vastu. See võitlus võib aga ainult siis tagajärjekas olla, kui me sealjuures oma võitlus-rinnet kindlustame, tugevaks muudame, mitte aga ise seda ei löhu. See tõsiasi seisku algaval aastal silme ees igati, kes end kutsetegelaseks peab ja sellasena esineb. Nende suhtes aga, kes sellest aru saada ei taha, tuleb riigiteenijail paratamata tarvilised järeldused teha.

R. Villem.

Meie teedeminister Saksa raudteelaste õigustest.

Kuidas valgustab meie teedeminister Saksa raudteelaste õiguslikku korda ja — kuidas see tegelikult on.

Teatavasti võeti vastu käesoleval aastal ärareetud üleriiklikul raudteelaste VII kongressil resolutsioon, millega nõutakse raudteevalitsuselt võimaldada Keskühingule võtta osa kõikide nende küsimuste arutamisest, mis puudutavad teenijaskonna õiguslikku ja majanduslikku korda. Eriti kriipsutati alla osavõtmise vajadust juurdlustest, mis toimetatakse üksikute ametnikkude poolt. Kongressil toodi ette, et üksikjuurdluste toimetatakse tihti ühekülgselt ja isegi erapooikult. Selle tagajärjel saavad teenijad ilma süüta kannatada.

Kohe varsti peale kongressi esitas Keskühing selle resolutsiooni raudteevalitsuse direktorile, paludes vastutulekut resolutsiooni elluviimiseks. Direktor vastas, et üksikjuurdlustel ei olevat suurt tähtsust ja et Keskühingu osavõtt tegevat juurdluste keerukamaks ja kulukamaks. Selle tõttu ei saavat ta Keskühingule vastu tulla.

Keskühing, läbi arutades direktori poolt esiletoodud väited, tuli otsusele, et need on lihtsalt ettekääne küsimusest möödahiilimiseks. Sellepärast pööras Keskühing Teedeministri poole, paludes kaasabi küsimuse otsustamiseks jaatavalt. Teedeminister vastas, et VII üleriikliku raudteelaste kongressi otsus käivat risti vastu üldiselt maksvatele põhimõtetele. Ka välismaal ei olevat kõneallolevat küsimus täies ulatuses lahendatud. Näitena toob ta Saksa raudteedel teenijate kohta maksvaid seadusi ja korraldusi, milledest olevat näha, et ametnike esinduse seaduslikku korraldust ei ole veel olemas. Samuti olevat III rahvusvahelisel administratiiv-teaduste kongressil vastu võetud sooviavaldus, et ametkonna juhi võim ei oleks halvatud ametnike ühingute vahelesegamisega.

Mis puutub teedeministri poolt mainitud „üldiselt maksvatesse põhimõtetes“ ja välismaade ametnikkude ja tööliste esinduse osavõtu kohta neid puudutavate küsimuste lahendamisel, siis võtame need

küsimused vaatlusele põhjalikumalt lähemal „Side“ numbriks. Praegu aga peatume Saksa raudteelaste esinduse küsimuse juures ja vaatame, kuidas need asjad seal lahendatud on.

Teedeminister ära tuues oma vastuses ainult ühe osa Saksa raudteeteenijate õigusi äramääravaist seadust ja korraldust (vaata „Side“ № 12 — 1930. a.) tahaks heameelega paista lasta, et Saksa raudteelasil neisse puutuvas küsimusis kaasaraäkimise õigust ei olegi. Tegelikult aga ei ole see sugugi nii. Saksa raud-

nõukogude näol kohtadel, raudteede direktorite ja riigiraudteeseltsi peavalitsuse juures. Nõukogude kompetentsi kuulub:

a) Teenijate ja tööliste majanduslike ja sotsiaalpoliitiliste huvide üldine kaitse (kaasaraäkimine teenistusliikude eeskirjade ja määrustikkude väljatöötamisel, palganormide kindlaksmääramisel, õnnetujuhtumiste ärahoidmise abinõude otsimisel, karistuse määrade väljatöötamisel ja n. e.).

b) Riigiraudteeseltsi toetamine eks-

Uuendage „Side“ tellimisi

1931. a. peale.

teelasil on õige laialdane kaasaraäkimise õigus järgmiste seaduste ja korralduste alusel.

Saksa vabariigi põhiseaduses on kaks paragrahvi, mis ametnikkude ja tööliste esindusele kindla aluse loovad. Paragrahv 130 ütleb:

„Ametnikud saavad vastavate eriseaduste alusel erilised ametnikkudeesindused.“ Ja § 165 lausub:

„Oma sotsiaalsete ja majanduslike huvide kaitseks saavad teenijad ja tööliste esinduse töölisnõukogude (Betriebsarbeiterräte) näol. Nõukogud seatakse sisse ringkondade järele ja üks üleriiklik.“

Viimase paragrahvi alused võeti vastu 4. veebruaril 1920. a. seadus, mis lähemalt ära määrab eelpooltähendatud nõukogude 15. detsembril 1924. tegi Teedeminister korralduse Saksa raudteedel tööliste ja teenijate esinduse ellukutsümiseks

pluatatsiooni ülesannete täitmisel. (Kaasaraäkimine teostub nõuandmises ja kontrollimises. Raudteeselts on kohustatud teadeti andma nõukogule raudtee tegevuse käigu kohta.)

c) Kaasaraäkimine teenijate ja tööliste palkamise ja lahtilaskmise puhul.

Ametnikkude esinduse loomiseks vastavalt põhiseaduse § 130-le on parlamendile esitatud seaduse eelnõu, mis aga pole veel jõudnud arutusele tulla. Seetõttu käsitatakse praegu ametnikkude esinduse kohta Saksa raudteedel erikorraldust 22. detsembrist 1924. aastast. Selle korralduse alusel ametnikud valivad samasugused nõukogud kui töölisedki. Kaasaraäkimise ja koostöötamise õigus on nõukogudel järgmistes küsimustes:

1) Töö- ja puhkeaja normide kindlaksmääramisel.

2) Iga-aastase puhkuse kasutamise plaani kokkuseadmisel.

3) Toetuste ja kingituste andmise küsimuste arutamisel.

4) Korterite ja maa-alade jaotamisel teenijate vahel.

5) Ametnikkude vallandamisel ja karistamisel.

6) Juurdlustes õnnetujuhtumuste puhul.

7) Osavõtt eksamikomisjonidest.

Peale eelpooltähendatud põhiseaduse alusel ellukutsutud nõukogude on Saksa raudteelastel tugevad tööliste ja ametnikkude ametiühingud, kes ennast on osanud maksta panna.

Eelpooltoodud ridadest on aga selge, et Saksa vabariik tööliste, teenijate ja ametnikkude esinduse õiguse tunnustamises ja teostamises kaugel Eestist ees on ja meie Teedeministri katset leida selles küsimuses oma eitavale seisukohale toetust Saksa raudteelaste olukorras, tuleb täiesti ebaõnnestunuks pidada. Mis puutub aga rahvusvahelisel administratiivteaduste kongressil vastuvõetud soovivaldusse, siis ei tule ka seda mõista nii, kui tahaks mõista meie Teedeminister. Selle soovivaldusega taheti ainult seda väljendada, et administratsiooni ja teenijate võimupiirid koostöötamisel selgelt piiritletud oleksid. Sellest aga teine kord.

J. R.

Kaunistagem oma elamute ümbrust, raudteelased.

Olen tihti ametiasjus liinile komandeeritud ja puutun siis liiniteenijatega kokku. Astudes nende elamutesse, märkab silm puhtust ja korda. Aknaid ilustavad uued kardinad, lauda katab maitseka tikandusega lina, kummutil sageli raadio ehk parlahon. Mugavas kodus on ju liiniteenijal kergem elada keset läbipääsematuid soid ja metsi.

Kuid milline kontrast, milline suur vahe on, kui pilk lendab üle aia ja õue! Samapalju kui toas on märgata perenaise hoolsat ja virka kätt, samapalju on õues korratust ja hooletust. Tihtilugu torkab kohe silma purunenud plankudega, tormidest ja tuiskudest viltu aetud aed. Hoovis vedelevad ühes kütmiseks kõlbmatute liipritükkidega vanad panged, kivid, lõhutud riistad, vanaraua tükid jne. Puud ja pöösad kasvavad korratult, nende eest hoolitsemine näib ülearusena. Puud on piiramata, pöösad mullustest kuivanud okstest puhastamata. Pöösalaused aga kuivanud lehtede ja muu prahiga kaetud. Aiad on korraldamata. Jalgteed puuduvad pea täiesti, ehk kuigi neid on, siis katab neid pori, ning liivaga pole neid vist kunagi riputatud. Eriti kurb on pilt sügisel, kui teeäärred on täis halle, poriseid, lehtedeta takjavarsi. Näib, et inimene on harjunud juba sarnase olukorraga; ning kuigi vahel juhuslikult näed liiniteenijat, kes oma elamu ümbrust veidi ilustada püüab, siis teeb ta seda oskamatult. Istutatakse lilli, kuid valik ei ole igakord õnnelik. Lilled kasvavad hunnikus ning tihti on näha, kuidas tore õitsev jurjenipöösas on seotud pika, kõvera, jämeda kepi külge. Muidugi, sarnasest kooskõlastusest silm küll mingit ilu ei märka.

Aeg on tõsiselt tööle hakata! Juba vanal ajal austati lilli ja aiasaadusi. Ka

nüüd ilustavad kõik, rikkad ja vaesed, oma elamuid lilledega. Kõigil perekonna tähtsamatel sündmustel, rõõmsatel ja kurvadel, on esikohal lilled. Meie riiklikud ametiasutused ilustavad oma hoone ümbrust lillepeenarde ja hästi korrashoitud jalgteedega. Prahi panipaigad koristatakse, kõdunenud aiad samuti, ning asemele istutatakse ilupuud ja pöösad, mille läbi ümbrus omab sootuks teise välimuse. Ainult meie, raudteelased, vaatame meid ümbritsevat kaosi rahulikult, ükskõiksest.

Jaama aed on korratu, kuid liiniteenija hoov veel korratum. Liigutav üksmeel! Milles peitub siis viga? Mis annab põhjuse sarnasele ükskõiksele?

Kuulen liiniteenijalt tihti sarnast väljendust: „Hoolitse ja korralda elamu ümbrust, kuid äkki viiakse üle teisele teenistuskohale, kus kõik jälle otsast alusta.“ Sarnase arvamisega ei või nõus olla, sest enese jaoks kasvatame ainult kapsaid ja kartulaid, kuid ilupuid ja pöösaid järeltulevale põlvele. Tihti saab ka liiniteenija uuele kohale asudes hästi korrashoitud elamu ühes aiaga, mille ta omakorda siis hooletusse ei tohi jätta.

Kui väljamaalased külastavad võõraid riike, siis tutvunevad nad ikka kõigepealt ühendusteedega, ning see jääb neile ka esimeseks muljeks külastatavast riigist. Ma usun, et ka meie soovime, et see mulje hea oleks. On küll üks põhjus, mis takistab meid aedade ilustamisel ja nimelt puukoolide puudus just dekoratiivsete ja viljapuude alal. Varemalt aegadel olid raudteeliinidel puukoolid ning vastavad instruktorid, kes neis küsimustes nõu andsid. Liiniteenijad said siis istutamiseks tarvilikke puu ja pöösa liike piiramatul arvul ja tasuta. Nüüd on olukord muidugi teine. Teised ajad ning teised tingimused. Kuid mis siis sellest — energia võidab kõik takistused! Peame ise asuma tööle ja tegutsema oma loomupärase ilutunde järele, ning arendama seda tunnet ka teistel, kellel ta puudub. On liiniteenijaid, kes nõus on töötama ja korraldama ainult tasu eest. Nende inimestega ei tule arvestada. Ma usun, et riigil vist tähtsamaidki väljaminekuid on, kui mõne lillepöösa või kapsapea kasvatamise eest autasusid jagada. Kuid viljaka töö arendamine liinil pole mõeldav ilma juhatuseta. Selleks peab organiseerima ringikesi, kust abi võivad leida algajad. Mina omalt poolt tulen abiks kõige, mis suudan. Algame esmalt peale vähesest, mis suuri väljaminekuid ei nõua. Eemaldame prahi õuest, aedades lõikame õigel ajal puudelt kõik üleliigsed oksad, puhastame pöösad, ning paari-aastase töö järele ei või liini enam ära tunda. Puhtus ja kord õuel hoiab ka liiniteenija tervist, sest jalgadega kanname pori ja mustust elamutesse. Vilja ja marjapuud annavad meile tulu nii aineliselt kui toiteväärtuselt. Arvan, et puhuse ja õueilu eest hoolitsemine on niivõrt tähtis, et see juba ilma pikema seletusega igapähele selge peaks olema.

Mina, kasutades ajakirja „Side“ toimetuse vastutulelikkust, katsun ajakirja veergude kaudu luua lähemat ühendust liiniga, ning oma kaasteenijatele abiks olla nõuga ja jõuga. Esitage küsimusi, organiseerige asjaarmastajate ringikesi, hakkame tööle oma kodu ümbruse ilustamiseks.

A. Gukovskiy.

Iga teadlik riigiteenija

loeb ja tellib 1931. a. oma kutseajakirja

„SIDE“t

Omavalitsuste teenijate kongress.

I üleriiklik omavalitsuste teenijate kongress peetakse Tallinna Raekoja saalis 4. ja 5. jaanuaril 1931. a.

Kava:

Pühapäev, 4. jaanuar 1931. a. (esimene päev). Kogumine ja osavõtjate registreerimine kella ½9—10.

I. Üldkoosolek.

1. Kongressi avamine kell 10.
2. Juhatuse, mandaat- ja redaktsioonkomisjoni valimine.
3. Kava ja töökorralduse kinnitamine.
4. E. O. T. Liidu tegevus — Liidu esimees J. Rosenfeldt kella 10,30—11.
5. Seisukord kohtadel — Liidu sekretär B. Mäelo kella 11—11,30.
6. Organiseerimisküsimus — B. Mäelo kella 11,30—12.
7. Läbirääkimised kella 12—14. Lõuna-aeg kella 14—16.

II. Üldkoosolek.

1. Omavalitsuste teenijate palgad, perekonna abiraha, lisatasud rahas — H. Nurk ja B. Mäelo kl. 16—16,40.
2. Arstiabi, puhkused, pension — Dr. med. H. Madisson kl. 16,40—17,10.
3. Lisatasud natuuras, küte, valgustus, palgamaa — J. Peeda, H. Nurk kl. 17,10—17,40.
4. Läbirääkimised kl. 17,40—19. Koosviibimine kell 20.

Esmaspäev, 5. jaan. 1931. a. (teine päev).

III. Üldkoosolek.

1. Omavalitsuste teenijate õiguslik seisukord — A. Mekkart, V. Männik kl. 10—10,40.
2. Läbirääkimised kl. 10,40—12.
3. Omavalitsuste majanduslikud ettevõtted — V. Smetanin kl. 12—12,40.
4. Läbirääkimised kl. 12,40—13,30. Lõuna-aeg kl. 13,30—15.

IV. Üldkoosolek.

1. Omavalitsuste korraldamisküsimusi — H. Avikson kl. 15—15,30.
2. Läbirääkimised kl. 15,30—16,30.
3. Resolutsioonide hääletamine kl. 16,30—17.
4. Kongressi lõpetamine kl. 17.

Teisp., 6. jaanuar 1931. a. (kolmas päev).

Ekskursioonid linnaga ning linna ettevõtetega tutvunemiseks.

Kongressi hääleõiguslisteks liigeteks on kõigi omavalitsuste teenijate kutseorganisatsioonide iga algava 25 liikme kohta valitud üks esitaja. Need kohad, kus veel puuduvad organisatsioonid, valivad oma teenijate koosolekutel samuti iga algava 25 teenija kohta ühe hääleõigusliku esitaja.

Peale selle valivad kutseühingud samapalju sõnaõigusega kongressist osavõtjaid.

Raudteelaste Keskühingu tegevuse ülevaade.

1. Teatavasti esines Keskühing 2. aug. s. a. palvega Raudteevalitsuse ees võtta koosseisu Valga liipriimutuse tehase teenijad ning neile välja maksta teenistusvanuse tasu. 6. sept. s. a. vastas Ehitusamet, et need teenijad teenivad praegu ajutiste töötajadena, mistõttu puuduvat ka seaduslik alus teenistusvanuse tasu maksmiseks. Keskühing palus Raudteevalitsust teatada, kas kavatakse neid teenijaid võtta koosseisu või jätta alaliselt „ajutisiks teenijaiks“.

Seepeale vastas Raudteevalitsuse Direktor 4. detsembril s. a.

„Raudteelaste Keskühingule.

Teie kirja nr. 134 — 15. sept. 1930. a. peale teatan, et liipriimutuse tehase jaoks on tulevaks aastaks *eelarve komisjonis* ülemääraliste koosseisu jäetud kaks kuuteenija kohta, s. o. vanem mehaanik ja laoulevaataja. Kõiki teisi imbutustehasele tarvisminevaid töötajaid hakatakse pidama päeviti.“

Kas Raudteevalitsus kavatses kõik ilmutustehase senised teenijad koosseisu võtta on teadmata — aetakse ju koosseisude asju „salajana“. Kuid tulemused on ebaõiglased ja töötingimustele mitte vastavad.

2. Maikuul s. a. palus Keskühing Raudteevalitsust teha vastavaid korraldusi tööaja normeerimiseks ja puhkuste võimaldamiseks täiel määral. Kuna vastust tähendatud kirjale ei saanud, saatis Keskühing 19. novembril s. a. järelepärimise, millele Raudteevalitsuse Direktor vastas alljärgneva kirjaga.

„Eesti Raudteelaste Keskühingule.

Tähendades järelepärimisele 19. XI. 30. a. nr. 108 teatan Direktori ülesandel vastuseks Teie kirjale 26. V. 30. nr. 108, et tööaja normeerimise asjus veduri- ja rongimeeskondadele on Keskühingule antud selgitus 25. sept. s. a. Raudteevalitsuse kirjaga nr. 1170.

Mis puutub teenijate ametipuhkusi, siis näeb seadus ühest küljest küll ette selle võimaldamise, kuid teisest küljest määrab kindlaks ka krediitid selle teostamiseks ja Raudteevalitsus võib puhkusi korraldada ainult temale selleks lubatud krediitide piirides.

Sekretär: J. Mängel.“

3. Keskühing on astunud samme teenijate liigituse ärakaotamiseks ja Raudteevalitsuse ning teenijate (eriti vabateenijate) õiguslistesse vahekordadesse selguse loomiseks. On juhitud tähelepanu sellele, et peaks sõlmima teenijatega kollektiivlepingud, kus kohused ja õigused täpsemalt fikseeritud. Sellele saabus hra Teedeministrilt järgmine vastus.

„Eesti Raudteelaste Keskühingule.

Ärakiri Raudteevalitsusele.

Vastuseks kirjale 7. juulist s. a. nr. 121 teatan, et riigiteenijate jaotlus ametnikeks ja vabateenijaiks on kindlaks määratud Riigiteenistuse seadusega.

Seda jaotust muuta ei pea Teedeministeerium otstarbekohaseks, pealegi on küsimus üldise ulatusega ja mitte ainuüksi olenev Teedeministeeriumist.

Mis puutub teenistuslepingutesse, siis teatavasti on Kohtu- ja Siseministeeriumis teenistuslepingu kava väljatöötamisel.“

4. 9. detsembril s. a. saabus Keskühingusse jaamateenijate kutseühingult järgnev kiri:

„Raudteelaste Keskühingu Juhatusel.

Raudteelaste üleriiklistel kongressidel on mitmel korral päevakorras olnud *vahetasu maksmise küsimus kõrgemaastmeliste teenistuskohuste tüütmise eest*, kuid see küsimus on seni ikkagi lahendamata.

Jaamateenijate kutseühing, juhtides Keskühingu juhatusel tähelepanu asjaolule, et alamaastmelisi teenijaid sunnitakse täitma kõrgemaastmelisi kohte ilma vahetasu maksmiseta, konstateerib et seda moodust tarvitatakse õige sageli. Roopaseadjaid kohustatakse täitma rongiseadja või haakija ülesandeid pikemaajalistes perioodides, kusjuures neile mingit vaheraha ei makseta, olgugi et rongiseadja ja haakija kohused palju raske-
mad ja riideid määrdivad.

Et sellega kutseühing kuidagiviisi ei või leppida, palub ta Keskühingut seda asja lahendada võimalikult kiiremini.“

Tähendatud küsimuses esines Keskühing juba maikuul s. a. palvega Raudteevalitsuse ees ning nüüd saabus Raudteevalitsuselt järgmine vastus:

„Eesti Raudteelaste Keskühingule.

Tähendades järelepärimisele 19. XI. 30. a. nr. 107 teatan Direktori ülesandel vastuseks Teie kirjale 26. V. 30. a. nr. 107, et alamapalgaliste teenijate poolt kõrgemapalgaliste teenijate kohuste täitmine on enamail juhtudel ajutine ja sünnib teatavatel ajajärkudel, mille lõppedes teenijad jällegi tagasi lähevad endistele alamapalgalistele kohtadele, seepärast ei ole Raudteevalitsusel mitte alati võimalik nõutada luba kõrgemalt instant-selt lisatasu maksmiseks.

Sekretär: J. Mängel.“

5. Mitmes ühingus võõraste kutsealade teenijate liikmeks võtmise küsimuses saatis Keskühing Riigi- ja Omavalitsusteenijate Keskliidule ning Riigi ja Omavalitsusteenijate Tallinna Ühingule järgneva kirja:

„Teatavasti võtavad Riigiteenijate organisatsioonid liikmeiks raudteelasi. Kuna raudteelastel on oma kutseorganisatsioonid, mis ei tohiks olla teadmata riigiteenijate organisatsioonidele, leiame sarnase nähte olevat ebaloomuliku ja lubamatu.

Palume Teid samme astuda küsimuse lahendamiseks ja uuest aastast normaalse olukord jalule seada, juhtides igatühte oma organisatsiooni juure.

Teie otsusest palume lahkelt teatada.“

Samas küsimuses saadeti kiri Teemeistrite ja Tehniliste tööde juhatajate kutseühingule.

„V. üleriiklikul raudteelaste kongressil vastuvõetud otsusega rõhutati täiesti loomulikku seisukorda, et iga raudteelane peab olema ühes kutseühingus.

Nagu selgub on Tehniliste tööde juhatajate ja Teemeistrite ja hoonete ülevaatajate kutseühingus 6 isikut ühel ajal liikmeiks mõlemas kutseühingus. Peale selle on Tehniliste tööde juhatajate k/ü peale nende veel isikuid, kes kutselt Teemeistrite ja hoonete ülevaatajate kutseühingusse kuuluvad.

Palume lahkelt korraldada, et 1. I. 1931. a. peale neis asjus normaalne olukord jalule seataks.“

6. Riidevarustuse asjus Keskühingusse mitmel poolt saanud soovide kohaselt saadeti 8. detsembril s. a. Raudteevalitsuse Direktorile järelepärimine:

„Raudteevalitsuse Direktorile.

Kirjaga nr. 126 — 12. juunist s. a. palusime korraldada VII. üleriikliku raudteelaste kongressi otsuse kohaselt varustuse väljaandmist mõningaile teenijate liikidele.

Kuna seni pole veel kõik teenijate liigid rahuldatud, palume lahkelt vastutulekut, eriti just igat liiki kaitseriiete suhtes.“

Seepeale vastas Raudteevalitsuse Direktor:

„Eesti Raudteelaste Keskühingule.

nr. 126 peale — 8. XII. 30.

Riigi Teatajas nr. 63 — 1930. a. on avaldatud ministrite vahelises komisjonis väljatöötatud ja Vabariigi Valitsuse poolt 15. juulil s. a. vastu võetud „Riigi teenijate riidevarustuse määrus“.

Raudteevalitsus võib teenijale riidevarustust anda ainult selles määrukses ette nähtud alustel, mitte aga Raudteelaste kongressi poolt vastu võetud otsuste kohaselt.“

Raudteevalitsuse väide on vormiliselt õige, kuid sisuliselt on reale teenijaile, kellel on õigus saada riidevarustust, viimane seni väljaandmata. Kuid Raudteevalitsus võib algatada ka varustuse saajate ringi laiendamist, kuude tähtaega muutmist, kui ka tõsta varustuse vastupidavust.

7. Teatavasti astus Keskühing vastavaid samme ülesõidukohavahi A. Simson'i teenistusest vallandamise ümbermuutmiseks. Raudteevalitsuse eitava vastuse saabudes, pööras Keskühing 28. novembril s. a. järgneva kirjaga Teedeministri poole.

„Härra Teedeministrile.

20. septembril 1930. a. kell 18,15 paiku, kui ülesõidukoha vaht A. Simson oli teenistuse üle annud järgmisele vahetusel, ilmus kohale 9. piirkonna teemeister ja kutsus A. Simson'i Sadama ambulantsi, et tema viinastanud olekut kindlaks teha. Kuigi Sadama ambulantsis ja ka raudteearsti Dr. Nii poolt kindlaks tehti, et A. Simson pole viinastanud, on teemeister jäänud oma esialgse arvamus juure ning ei lubanud A. Simson'ile jätkata teenistust — tagandas teenistusest (sic!).

24. septembril s. a. kutsunud teemeister A. Simson'i oma juure ning pannud temale ette sisse anda palve ametist vabastamise kohta, arvates 1. aprillist 1931 a. Kuna A. Simson kõnesoleval juhul endal mingit süüdi ei tundnud, ei annud ta ka vabastamise palvet. Seejärgi vabastati A. Simson teenistusest B. E. S. § 4186 korras.

A. Simson'i poolt selles asjas antud avalduse puhul korraldatti A. Simson'i süüdistuse ja vallandamise puhul juurdlus, mille tulemusena temale süüks pandi „demoraliseeriv mõju ümbruskonnale“.

Et A. Simson'i süüdistati „demoraliseerivas mõjus“ leidis Keskühing, et A. Simson'ile süüks pandavaiks asjaoludeks võivad osalt olla tema kuuluvus aktiivseks kutsetegelaseks ning pidevalt päevakorral olnud võitlus 10-tunnilise tööpäeva vastu, mis nii kui Teile, hra Minister, ka teadmata pole, seadusevastaselt laiendati riigiteenijate — ülemääraliste remonditööliste, eestgiijate, ametmeeste jne. peale, pikendades neile tööpäeva ilma, et oleks makstud ületunnitasa, nii

kui seda peab olema käsikirjas nr. 121 avaldatud korra järgi. Rida muidki küsimusi on loonud teatud pinevat mee- leolu.

Keskühingu arvates A. Simson'i sel- last teguviisi, mida tema ülemus võib küll hinnata „demoraliseerivaks“, kuid meil maksva demokraatliku korraga õi- gustatu, ei peaks arvesse võetama tema ametialalise süü hindamisel ja palus küsimust Raudteevalitsuses uuesti kaalu- misele võtta, kuna kongressidel Direktor on korduvalt kinnitanud, et kutseühingu- lise tegevuse pärast tema kedagi ei ka- ristavat.

Ühtlasi avaldas Keskühing arvamust, et kohapeal tekkinud pinevuse ja tera- vuste lahendamiseks võiks A. Simson- mujale ümberpaigutada.

Sellase avalduse peale aga saime Raudteevalitsuselt vastuse, mis meid, küsimusse teatud selguse saamise asemel, paiskas veel enam selgusetusse seisukorda. Raudteevalitsuse kirja lisame ära kirjas siia juure, kuid sisult lubage tähendada järgmist:

Kui ilmus kohale uus vahetus, ilmus selle järgi ka lähedase spordiplatsi kor- raldaja ning palus juua. Kuna putkas vett ei olnud, võttis see „võõras“ ämbri, tõi sellega vett ning alles selle järgi ilmus kohale teemeister. Kuna A. Simson sellal polnud enam vahikorral, siis on imelik just tema süüdistamine ülesõidukoha vahi kohustuste § 15 vastu raskelt eksimises.

Loogiline on, kui ülesõidukoha vahti karistatakse eraisiku raudteel viibimise mittekeelamise eest, kui see raudteel vii- bimise viis on karistatav. Käesolevast juhust on meil teadmine, et teemeister, kes teda putkas nägi, ei astunud mingeid samme selle eraisiku karistamiseks, ol- gugi et see oleks olnud teemeistri otse- seks kohuseks. Pole ka teemeister karis- tatud selle kohustuse täitmata jätmise eest.

Nüüd osutub A. Simson raskesti eksinuks, kui tema enam teenistuse ko- huste täitmisel ei olnudki.

Ülesõidukoha vahside instruksioon „Kohustused ülesõidukoha vahsidele“ on

mitmeti puudulik, maksvate seadustega mitte kooskõlas ja peaks juba ammugi võetama revideerimisele; juba oma väl- jendusviisides on ta lapsik.

Olgugi, et Raudteevalitsuse kirja lõpus öeldakse karistamise kohta: „siin kahte mõõdupuud olla ei saa“, jääb meile käes- oleval korral A. Simson'i karistamise mõõdupuu arusaamatuks.

Kõnesoleval juhul oli A. Simson'i ka- ristamise aluseks mitte ametikohuste täit- mise korraldus, vaid midagi muud. Vii- nastanud olek on arstide poolt ümber lükatud, jääb vaid „demoraliseeriv mõju“. Kahjuks pole kõnesoleva juurduse juure Keskühingu esindajat kutsutud ja see- tõttu pole olnud võimalust taotleda juba juurdusel asjaolude igakülget valgusta- mist.

Tarviliku selguse muretsemiseks pa- lume Teie korraldust, hra Minister, süü- distusmaterjali läbivaatamiseks ning ka- ristuse ümberotsustamiseks.

Tagajärgedest palume meile lahkelt teatada.“

Sellele jõudis viivitusega teedeminis- trilt vastus, mille alamal ära toome.

„Raudteelaste Keskühingule.

Teie kirja № 188 — 28. XI. 1930. a. peale teatan, et endine ülesõidukohavaht A. Simson on oma teenistuse kestvuselt ümber paigutatud 1924. a. II järgu üle- sõidukohavahiks kui I järgu ülesõidukoha- vahi nõuetele mittevastav ja on karista- tud — 1926. a. „märkusega“ kaubarongi läbisõidul tõekepuude mittekinnipidamise pärast, 1928. a. juunikuus „noomitusega“ manöövrivõtte tegemise ajal jaama tän. üle- sõidukoha tõekepuude mittesulgemise eest ja sama aasta novembrikuus „valju noo- mitusega“ ühes hoiatusega, et järgneval korral teenistusest vabastatakse kordu- valt ilmsiks tulnud korratu ametkohuste täitmise ja 23. X. 28. a. jaama korra- pidaja vastu jämedalt ülesastumise eest. Peale selle on temale rida eksitusi ande- statud ja piiratud suusõnaliste noomi- tuste ja hoiatuste tegemisega, nii näi- teks: 1) kui ta k. o. aasta kevadel Suur- tüki tänava ülesõidukoha valveta jättis ja ise remonditööliste Lorentsoni korte-

risse läks, kust teda viinastanud olekus leiti; 2) kui ta, olles teenistusvaheajali- sel puhkusel, viibis joojnuna 20. VI. s. a. öhtul kella 18 ajal Suure Rannavärava ülesõidukoha vahiputka trepil ja segas seal teiste vahside teenistusvahetust ja hiljem tülitas Väike Rannavärava ja Piirituse vabriku ülesõidukohtadel valve- korral olevald vahside; 3) kui ta juulikuu alul s. a. ühel ööl jättis rongi läbisõidul tõekepuud sulgemata.

Eelpool öeldust selgub, et A. Simson oleks pidanud ammu juba teenistusest vabastatama.

Kõiki neid eksimusi ja samuti juhtu- mist, mis aset leidis 20. sept. s. a., arvesse võttes, on Raudteevalitsus A. Simson'i, kui raudteeteenistusse mittekõlbliku tee- nija, vallandanud.

Raudteevalitsuse toimingute loen õigeks.“

Kui A. Simson'i vallandamine käes- oleval juhul oleks algatatud neil alustel, mida hra Teedeminister oma kirjas ette toob, ei leiduks vastuväiteid. Ent süü- distada inimest joojnud olekus teenistu- ses olemises tol ajal, kui ta arstlikul järelevaatusel kaineks osutus, selle süü- distuse varal teda teenistusekohuste täit- misest pikemat aega kõrvaldatuna hoida ja viimati lahtilaskmise põhjustamiseks igasuguseid varem andeksantuid üleastu- misi otsida, ei saa korralikult asja aja- des küll mitte. Sellalt seisukohalt ja ka seepärast, et vahepeal A. Simson'i süü- distati teatud kõrvalmaiguga omavas „de- moraliseerivas mõjus“, protesteerib Kes- kühing Raudteevalitsuse talitusviisi vastu, kuid hra Teedeminister asja arutamisel on jätnud arvesse võtmata selle väga tähtsa momendi.

8. Nagu eelmises „Side“ numbris avaldatud, palus teemeistrite k/ü tea- tada, kas uues valmivas „Raudteelaste Kodus“ nende ühingu ruume leiab ja mis tingimustel. Sellele vastas Keskühing 8. detsembril s. a.

„Teemeistrite ja hoonete ülevaatajate k/ü. Juhatusel.

Tagasi tulles Teie kirjale 21. novemb- rist s. a. № 032 teatame, et „Raudtee-

Aja vembud.

Juhtub nii, et paraku saad ikka sa- geli tuttavatega igast seltskonnakihist kokku, kuigi nüüd juba poolametlikult tekkinud seisuste vaheseinte tõttu nagu ei passiks kõigiga enam läbi käia. Aga kus sa teisiti saad. Näe, olid teisega ühes koolis aastaid püksa nühhinud, sa- ma valla mehed, Nikolai ajal ühisel plat- vormil poliitikat ajanud, Kerenski aeg koos puskarit pruulinud, kunagi üheskoos raha laenanud, maapaos olnud jne. ehk kõrtsis heastujus sõprust joonud, noh, ajad siis ka iga sellase nüüdse suure mehega kokkupuutel oma tõrts juttu maha.

Aga see elu on juba kord nii nalja- kas ja šablooniline. Igal kohtlemisel ikka ja samad jutuajamised: „Tere, kui- das käsi käib? Kus sa's nüüd teenid ka ja palju palka saad?“ Räägid siis asja- likult ära kuidas lood on, et na suurem mees ja võib olla hale süda ka, nimetad oma palgasummakese ja kõik muud „soodustused“, mis riigiteenijal olemas, sinna juure. — „Kas tõesti nii vähe!“ — küsib siis mu kõnetaja kohkunult — kuidas sa sellega välja tuled, otse imeks-

panemise väärt!“ — „Ja, see on minu ja iga teise väiksepalgalise riigiteenija kunst, aga seda kunsti ei või mitte tea- tavaks teha avalikkusele, siis oleksime korraga provotseerijad, vastuhakkajad.“ Nii lõpeb jälle jutuajamine. — „Head aega!“

Lugeja vaid teadku, et riigiteenijate palga väikseuse imetlejad istub ka valit- suse laua taga, kuid poliitika ajamine peab sündima ikka vastu inimlikku aru- saamist — kolmanda võimu, pangakrah- hide, peekonilõhna ja rohelise lipu leh- vimise järgi. —

* * *

Oli igivanast ajast säilinud komme, et alama kategooria pööbel ütleb oma isandale, leivaisale või rikkamale saksale mõne tähtsa juubeli, suure püha või aastavahetuse puhul oma alandliku õnne- soovi. Üks teeb seda pisiasja ühtemoodi, teine teisiti, igatüki oma sisemise ära- tundmise ja plutokraadi maitse kohaselt.

Aastaid kandsid pealinna posteljonid kirju ja telegramme. Pika aja vältel paljud said tuntuks oma ringkonna ela- nikele. Helled kodanikud pidasid siis suurtel pühadel hoolsa mehe jalavaeva meeles: kes naps viina, suutäis soolast

pakkus või sent raha peosse pistis. Se- dasama juhtus ka telegrammi kandjate- ga. Juhtus nii, et suuremad asutused olid juba isegi eelarves ette näinud väikse kingi alalistele telegrammitoojaile. Jõulu eel paluti siis lihtsalt keegi järele, kes meelega ära viiks. Juhtus ka nii, et telegrammitooja lihtsalt viisakuse pä- rast häid jõuluseid soovis ja iga kord pol- nud telegrammi saaja süda ka just ki- vist — ikka kukkus mõni sent.

Aga, oh häda! Korraga seadusevas- tane tegu. Ütled õnnesoovi ehk viid õn- nesoovi kätte telegrammi näol, tehakse see eest üks korralik naps või surutakse mõni näljane sent lahkusest peosse — oled korraga sees. Ja midagi pole teha — paragrahv! Altkäemaks, meelegaheavõt- mine ametikohuste täitmisel! Kohe jalul kriminaalpolitsei, jaol uurijal ja väiksed mehed tiritakse kohtu ette. Piinlik juh- tumine: süütegu on, aga puuduvad süü- teekooresseis tundemärgid. Tuuris siis uurimine kolm aastat, kogu aeg olid „27“ tuulepeal, ärevuses tuleviku pärast. Hil- juti tegi nüüd kohus oma autoriteetse otsuse — mehed mõisteti õigeks. Ja tei- siti polnudki mõeldav. Olid ju telegram- mikandja jalavaeva meeles pidanud omal ajal mõned kohtutegelasedki, isegi pro-

laste Kodus" on arvatud õigus ruumi kasutada kõigil liitunud organisatsioonidel.

Ruumide kasutamise asjus on arvesse võetud eeskätt Teie kiri 8. oktoobrist s. a. № 32, kuid peale selle võib vast ruumide kasutamises tekkida veel avaramaid võimalusi.

Millise organisatsiooniga koos tuleb kasutamisele bürooruum, pole veel lõplikult selgunud, kuid ühel ja samal õhtul on bürooruum alati ainult ühe organisatsiooni kasutada."

Teatavasti palus jaamateenijate kutseühing teatada, kas „Kodu“ ruume võivad kasutada ainult Keskühingu liikmed või ka teised väljaspool tema seisvad ühinged. Seepeale vastas Keskühing.

„Jaamateenijate kutseühingu
Juhatusele.

Ruumide kasutamine „Raudteelaste

Kodus“ pole seatud ühendusesse Keskühingus olemisega, kuna kõik liitunud organisatsioonid „Kodu“ liikmeks on iseisvalt."

Sel puhul võib märkida, et 9 kutseühingut on juba määranud toetused „Kodu“ sisustamiseks. Toetussummad on 100, 50, 40 krooni ja paarilt vähemalt organisatsioonilt 10—15 krooni.

4 organisatsiooni pole seni teatanud oma toetused.

„Kodu“ valmimist loodetakse veel detsembris, kuid avamine võib teostuda nähtavasti vaid jaanuaris.

„Kodu“ avamisega muutub organisatsioonide tegevus kahtlemata elavamaks; soodustub raudteelaste omavaheline läbikäimine, mis lubab eeldada tulemusrikkamat tööd.

liikumine võib koosneda ainult võimsaist rahvuslisist liikumisist. On maid, näiteks Itaalia, kus ametiühinguline, liikumine suure surve all kannatab. Sarnastel juhusel pakub „I. T. F.“ alati oma kaitset ja toetust. Meie rõõmustame, kui suudame midagi oma poolt ära teha meie Itaalia vendade heaks, „I. T. F.“ loodab kindlasti aja möödudes näha Itaalia ametiühingulist liikumist vabana valitsuse survest.

Meie kongressi kokkutulek langeb kokku ajaga, mil kogu maailma rõhub suur majandusline kitsikus. Meie kohuseks on ühisel jõul teiste rahvusvaheliste kutsesekretariaatidega kaasa aidata selle pahe kõrvaldamisele. Paljude miljonite elanike tarvitamis- ja ostujõu tõstmine lähendab meid meie eesmärgile. Ühis-kondliku korralduse muutmine ei ole veel kaugeltki töölisklassi ainukeseks ülesandeks. Palju suurema tähtsusega on majandusprobleemide lahendamine. Kuigi meie kogu oma energia ja vaimliste võimete pühendamisele nende raskete ülesannete lahendamisele ei saavuta veel küllalt rahuldavaid tagajärgi, oleme siiski ära teeninud tulevaste põlvete tänu, teed tasandades tuleviku paremale elujärjele."

Kongressil vastuvõetud otsustest olgu ära tähendatud järgmised:

1) Kõrgendada 1. jaanuarist 1931. a. liikmemaksu 6 Hollandi sendi pealt 8 Hollandi sendile iga liikme kohta aastas.

2) Eesti, Läti, Poola, Tšehhoslovakkia, Jugoslaavia, Rumeenia, Bulgaaria ja Kreeka organisatsioonide esindajate arvu suurendamine „I. T. F.“i peanõukogu täidesaatvas komitees senise 1 esitaja pealt 3 esitajale järgmiselt:

Poola ja Baltiriigid — 1 esitaja,
Tšehhoslovakkia ja Rumeenia — 1 esitaja ning

Bulgaaria, Kreeka ja Jugoslaavia — 1 esitaja.

3) Ootööd peab tasuma kõrgemalt päevatööst. Sellest reeglist kõrvalekaldumisi ei tohiks olla ka Kauge-Ida riikes.

4) Kongress teeb „I. T. F.“i peanõukogule ülesandeks samme astuda Idamaa tööliste majandus- ja elutingimuste parandamiseks.

I. T. F.-i Londoni kongressilt.

22.—27. septembrini s. a. peeti Londonis rahvusvahelise transporttöölise föderatsiooni („I. T. F.“) üleilmaline kongress, kus olid esitatud mitte ainult Euroopa, vaid ka Kauge-Ida ja Lääne riigid.

Kongressi avas esimees C. T. Cramp sissejuhatava kõnega, jeldes kokkuvõetult järgmist:

„Mul on au avada „I. T. F.“ kongress oma kodus — Suur-Britannia pinnal — ametiühingulise liikumise sünnimaal, kus kapitalism valitseb palju varemast ajast kui kuskil mujal.

Iga maa organisatsioonid käivad oma teatud arenemisrada. Olukorrad, traditsioonid ja inimeste võimed määravad kindlaks nende kaju ja iseloomu. On mõtetus püüda ilmingimata ühesuguste meetodide läbiviimisele igalpool. Peab püüda vaid vastastikusele arusaamisele ja vastastikusele toetusele meie tähtsate probleemide lahendamisel. Täna ei kõnele ma mitte kui inglane, vaid kui suure järjest tugevneva rahvusvahelise transporttöölise föderatsiooni liige. „I. T. F.“i tegevuse aruanne näitab selgesti selle

organisatsiooni pidevat kasvu. Isegi mitteeuroopa kolleegid koonduvad järjest rohkem ja rohkem „I. T. F.“i ridadesse, ehkki nemad alles hilisemal ajal kapitalismiga kokku puutusid ja nende vaated erinevad teiste maade omist.

„I. T. F.“i organisatsiooni on koonduvad meremeeste, sadamatöölise, raudteelaste ja teiste transporttöölise sektioonid. Ühise eesmärgi taotlemisel seob ühistunne neid töövendi kindlasse tervikusse. Meie seisame kõik liiklemisvahendite teenistuses, vaatamata meie kuuluva ühisele mitmesugustesse gruppidesse. Iga sektioon peab tundma end „I. T. F.“i liikmena ning üldprobleemide arutamisel asetama tagaplaanile oma grupi huvid, silmas pidades „I. T. F.“i kui terviku head käekäiku.

Oleme ammugi jõudnud majanduse suure tähtsuse äratundmisele ning võtame tarvitusele kõiki rahvusvahelisi meetodeid meie huvide kaitseks, oma liikmete tööja elutingimuste parandamiseks. Töölisklassi vabadusvõitlus omandab järjekindlalt suure rahvusvahelise majandusvõitluse kaju. Kuid tugev rahvusvaheline

kurör. Samuti olid talitanud kõrgema seadusetaitmise võimu esitajad — paljud valitsuseliikmed. Ühe ministri ja telegrammikandja vahel juhtus kord isegi kurioosum. Ministrile toodi telegramm. Teenija pakkus ministri käsul toojale mõnikümmend senti. Ent telegrammikandja keeldus raha vastu võtmast. Teenija teatas loost ministrile. Tuli siis minister ise ja ütles: „Ma tahan näha, missugune mees ei taha vaevatasu kui mina seda tahan temale anda.“ Telegrammikandja puiklemise peale lisas: „Pange tasku, kes saab mind andmast keelata.“ Ja telegrammikandja võttis viimaks vastu. Aga hiljem tuli protsess, mehed olid ärevuses. Kuigi nüüd kohus tegi õige mõistva otsuse, siiski keegi ei julge enam pakutud kinke vastu võtta ja väikse mehe jõulu lust jääb tulemata, jõulurõõm jääb olemata.

omariikluse säilitamiseks ja kodumaa paremada pojad läksid tuleviku pärast...

Ent veeresid aastad, kadusid lubadused. Endisest sõdurist on saanud tähtsuseta olevus. „Sa võid minna, sind pole enam vaja.“ Võidu vilja mainivad nüüd üksikud mõisapärimete, normaalalude ja kõrgete pensionide saajad. Justkui oleks võit üksikute saavutatud. Sinule, väike sõdur, jäävad vaid lubadused ja paberlikud soodustused: demobiliseeritud sõduritel eesõigus, s. o. eesõigus teenistuskoha otsimisel, kuid iialgi mitte koha saamisel, sest tänaseni pole veel kõik ministrite ja direktorite onupojad, täditütred lähemad ning kaugemad sugulased kohtadele sokutatud. Ja seepärast tähendatud „eesõigus“ ja „ametnikkude reservist“ kohale saamise järjekord annab veel kaua oodata. Sic transit gloria mundi. —

„Kuldtähtedega saavad seisma teie nimes ajaloo lehekülgedel hardaks vaatlemiseks ja imetlemiseks tulevastele põlvetele“ nii kajab veel valusa mälestusena vabadussõjaaegne kõiki kutsuv hüüdsõna. Tol ajal oli vaja sõdureid

Õeldakse, ilmas olla inimene kõige kannatlikum olevus. Riigiaparaadis räägitakse, olla jälle kõige kannatlikum ja paenduvamaks elemendiks riigiteenija, ametnik. Tema on see kaaluvihikute kimp, kust ära võtta ja juure panna võib

igal ajal, nii kuidas aga suur riigikaal tasakaaluks vajab ehk milliste poliitiliste nisuväljade poolt tuul puhub. Neid vihte võib viilida peenemaks, teha kergemaks, heita ära ja mõni uus sobiv „pomm“ taas asemele panna, nii öelda, üks suur pomm kolme-nelja väikse vihi asemele. Neile riigiteenijatele võib „äranaagemise“ järele määrata puhkust, tööaega reguleerida. Neid võib lasta arstitada ükskõik kas riigi või nende oma kull. Nende tervis, puuduses viirelevad perekonnad peavad avama riigikassa ukseid pankrottmeistritele, suurveskitele ja vabrikutele, võimaldama „kolmanda võimu esindajatele“ luksuvillades praalida välismaal, lubama prassida ja korraldada kõrgemale seltskonnale orgiaid ja maksta isegi sigadele „pinssi“. Selleks sirutatakse kõigesuurema kindlusega juba käsi välja riigiteenijate pensioni järgi — tahetakse alandada pensioni määra, tõsta teenistuse aastaid ja vanaduse määra. Tähendab tahetakse teed tasandada aegapidi vanade riigiteenijate seekidesse saatmisele. Riigiteenijad, on aeg ärgata vaimuunest ja otsustavalt kinni haarata reaktsiooni vesipeast. Kaug peetakse meie peale klaperjanti? Tuleb kord taltutada aja vempe. Z.

5) Kongress nõuab 8-tunnilise tööpäeva tegelikku läbiviimist ning laevul ületunnitöö põhimõtteliku kaotamist.

Kongressi valimiste tulemused kujunesid järgmisteks:

Peanoikogu: Suur-Britannia: Cramp ja Bevin (asetäitjaks: Walkden ja Henson); Saksamaa: Döring ja Jochade (asetäitjaks: Schumann ja Scheffel); Skandinaavia: Lindley (asetäitjaks: Pedersen); Prantsusmaa: Bidégaray (asetäitjaks: Vignaud); Itaalia: Sardelli; Hispaania: Gómez (asetäitjaks: Diaz); Balkanimaad: Stanko (asetäitjaks: Issaieff); Poola ja Baltiriigid: Maxamin (asetäitjaks: Seibold); Čehhoslovakkia ja

Rumeenia: Brodecky (asetäitjaks: Grünzner); Belgia ja Holland: Mahlmann (asetäitja: Lambert); Austria, Šveits ja Ungari: Bratschi (asetäitja: Smeykal); Jaapan: Hamada (asetäitja: Mogi); Briti India: Daud (asetäitja: Munawar).

Täidesaatev komitee: Cramp — Inglismaa, Döring — Saksamaa, Bidégaray — Prantsusmaa, Lindley — Rootsi, Bratschi — Šveits ja Mahlmann — Belgia. Mõlemad sekretärid Fimmen ja Nathans valiti ühel häälel tagasi. Amsterdam jääb „I. T. F.“i asukohaks ka järgnevat aastat. Järgmine „I. T. F.“i üleilmne kongress peetakse 1932. aastal Prahast.

Kirjad toimetusele.

Ajakirja „Side“ toimetusele.

Sides nr. 12 on „Küsimusi postivalit-
tusele“. Postivalitsusel on au teatada
vastused:

1. Kas on pidude kuulutused, mis saadetakse trükikodadelt seltsidele, trükitooteid või kaubaartikkel? Postimäärustiku § 87 sellele vastust ei anna. *Vastus:* Trükitooteid — v. postimäär. seletus nr. 9, 20. XII. 1927.

2. Kas on riigi- või omavalitsuse asutis, saates kutseid mõnesugusele koosolekule (ka peole), kohustatud andma neid kutseid postile luugi juures ja vähemalt 20 saadetist korraga? Postimäärustiku § 89 selles asjas selgitust ei anna. *Vastus:* Postimäär. § 89 käsib ainult teatud ametasutustele teatud ja täpsalt kirjeldatud asjus tehtud erandeid. Koosolekute või pidude kutseid suhtes erandeid ei ole tehtud, järelikult need kutsed käivad üldise korra (§§ 83 või 88) määruste alla.

3. Kas tuleb tagastatud pisipaketi koju kättekandmise eest saatjalt ka kojuviimise maksu võtta? *Vastus:* selle kohta annab postivalitsus ametkonna asutussile ringkirjaga.

4. Postimäärustiku § 50 p. 2 järele tuleb lihtkirjas rahasaatmise korral võtta saajalt tähtsusemaksu ühekordselt, § 508 käseb aga võtta seda maksu kahekordses suuruses. Mis on õigem? *Vastus:* Tähtsusemaksu tuleb võtta nii, kuidas juhtumine nõuab; § 508 käsib üldist korda eksimiste puhul § 332 keeldude vastu, § 50 aga erandit juhul, kui on tegemist Eesti käimasoleva raha saatmisega *sisemaal* lihtkirjas. Seepärast § 50-da sissejuhatavas lauses ongi öeldud, et see on kõrvalekaldumine § 508 määrusest.

5. Samas „Side“ numbris on avaldatud artikkel „Ajalehtede järelesaاتمیسest“. Selle kohta tähendab postivalitsus, et see küsimus lahendatud on kirjavõtte-saadetiste kohta käivate üldiste postimäärustega, sest ajalehed, ajakirjad ja üldse perioodilised väljaanded loetakse kirjavõtte-saadetisteks, ja nimelt trükitoodeks, kui need viimaste tingimustele vastu ei käi. Et korraga suurtes hulkades postileantavad ajalehed postimäär. XXVIII ptk. eeskirjade kohaselt käivad eriti alandatud taksi alla, see asjaolu ei too kaasa muid erilisi tingimusi nende suhtes kui need, mis samas XXVIII ptk. loendatud. Järelesaاتمیس kohta aga seal ei ole mingit lihtsustatud korda, järelikult maksab üldine kord, mille järgi peavad ühtlaselt talitama kõik postiasutused. Vana veneaegne kord ei ole meile ja meie ajale mõduandev.

Lõpuks tähendatagu veel, et sisemaaliste ajalehtede järelesaاتمیس küsimus tegelikult on üsna teoreetiline. Praktiliselt on see nii, et iga adressaat on huvitatud oma lehtede rutulisest kättesaamisest; kui ta muudab elukohta — ta kirjutab varsti lehetalitusele et leht varustataks uue aadressiga. Välismaaliste postiaabonemendi korras tellitavate lehtede järelesaاتمیس eriline kord on posti määrustes ka eraldi ette nähtud.

Direktor: Jallajas.

Palgaoludest välismaail.

Kuidas on tegelikult lugu Itaalia ametnikkude palga-vähendusega?

Itaalia kuningliku dekreediga 18. novembrist otsustatud ja 1. detsembril maksmahakanud ametnikkude palkade vähendamise kohta oleme nüüd täiendavalt andmeid saanud. Selgub, et see palgavähendus suurelt osalt paberile jääb.

Nagu „Il Popolo d'Italia“s (nr. 275 s. a.) avaldatud dekreedid tekstist näha, jääb juba teenistuses olevaile ametnikele 1. juuli 1929. a. palkade ja 1. det. s. a. 12% võrra vähendatud palkade vahe isikliku palgalisana alale ja langeb ära alles siis, kui perioodilised palgakõrgendused ametnikule nii suure palgakõrgenduse on toonud, et sellega 12%-line palgavähendus kompenseeritud on. Ainult pärast 1. det. s. a. teenistusseastuvad ametnikud saavad 12% vähem palka. *Seega ei taba palgavähendus sugugi neid ametnikke, kes 1. det. s. a. juba teenistuses olid.*

Saksamaal vähendati ametnikkude palku.

1. detsembril pandi Saksamaal riigipresidenti dekreediga maksma hädamäärus, millega vähendatakse alates 1. veebruarist 1931. a. kõigi riigiametnikkude

palku 6% võrra. Selle juures langeb ära mõõdunud juulikuul maksma pandud 2,5% suurune „hädahoovi“ maks, nii et tegelikult vähenevad palgad 3,5% võrra. Riigipresidenti, ministrite ja parlamendi liikmete palgad vähendatakse aga samast momendist arvates 20% võrra. Palkade vähendus ei riiva ametnikke, kelle palk alla 1.500 mk. aastas. Palkade vähendus on ette nähtud kolmeks aastaks, s. t. lõpeb 31. jaanuaril 1934. a.

Ametnikkude palgakõrgendus Taanis.

Taani riiklik palgakomisjon, kuhu kuuluvad valitsuse esindajate kõrval kõigi parteide ja ametnikkude liitude esindajad, otsustas 25. novembril s. a. pikemate läbirääkimiste järele 1. aprillist 1931. a. läbi viia palgareformi, millega ametnikkude palgad kogusummas 4 miljoni krooni võrra tõusevad. Üksikute ametnikkude liikide järgi kõigub palgakõrgendus 2—13%.

Loodame, et „Kaja“, kes oma lugejatele armastab tuua näiteid välismaade palgavähenduse püüetest seda palgakõrgendusegi juhtu teatamata ei jäta, seda enam, et majanduslikud olukorrad meil Taaniga hoopis ühtlasemad peaksid olema, kui Itaaliaga või Saksamaaga.

„SIDE“t loeb iga riigiteenija, kes tahab olla kursis organiseeritud riigiteenijaskonna tänapäeva murdedega ja tuleviku kavatsustega.

„SIDE“ ilmub 1931. a. jooksul 1—2 korda kuus raudteelaste keskühingu väljaandel.

„SIDE“ tellimise hind 1931. a. peale on endine: **poolaastas 1 kr., aastas 2 krooni, üksiknumber 10 senti.**

„SIDE“ tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, postiagentuurid, riigiteenijaskonna kutseorganisatsioonide juhatused, raudteelaste tarvitajateühis. kauplused, raudteejaamad.

„SIDE“ tellimise uuendamisega 1931. aasta peale palub talitus praeguseid lugejaid rutata, et ajakirja saamises vahet ei tuleks.

„SIDE“ toimetis ja talitus asub Tallinnas, Tehnika tän. 16-e, telef. Balti 221.

Vastutav ja tegev toimetaja Aleksander Lepp. Väljaandja Eesti Raudteelaste Keskküing.

Kirjastuse o.-ü. „Täht“ trükk, Tallinnas, V. Pärnu mnt. 31.